

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 8C/19/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1218203181
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Raul Pospíšil
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2021:1218203181.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudcom Mgr. Raulom Pospíšilom v právnej veci žalobcov: 1. V. P., F., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. E. XXX, F., 2. V. P., Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. E. XXX, F., zastúpených advokátom JUDr. Františkom Komkom, Hlavná 27, Prešov, proti žalovanému: FPD Media, a.s., so sídlom Palisády 29/A, Bratislava, IČO: 47 237 601, zastúpenému advokátom JUDr. Jánom Havlátom, Rudnayoovo nám. 1, Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobcu v 1. rade voči žalovanému z a m i e t a .

Žalovanému sa p r i z n á v a voči žalobcovi v 1. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté tunajším súdom samostatným uznesením.

Súd žalobu žalobcu v 2. rade voči žalovanému z a m i e t a .

Žalovanému sa p r i z n á v a voči žalobcovi v 2. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté tunajším súdom samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 29.03.2018 sa žalobca v 1. rade domáhal zaplata sumy 26.500,- eur a žalobca v 2. rade zaplata sumy 10.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv.

2. Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že žalovaný je najväčší multimediálny vydavateľský dom na Slovensku, ktorý vydáva načítanejší denník NOVÝ ČAS. Na titulnej strane denníka NOVÝ ČAS, vydaného dňa 08.07.2017 bol uverejnený titulok: „Krutá matka Ivana (42), Svedok na polícii: Deti mlátila reťazami!, Obvinenie z brutálneho týrania (str. 10-11), Malí anjelikovia dreli ako otroci, Často hladovali a strašne trpeli“ s uverejnením fotografie. Na str. 10-11 uvedeného denníka zo dňa 08.07.2017 na ploche cca 2/3 dvojstrany bol uverejnený článok: „Matka (42) podľa polície ubližovala vlastným deťom“ s uverejnením fotografie rodiny, na ktorej je v červenom krúžku označená: „Ivana (42) vyzerala ako starostlivá matka“ s ďalšou fotografiou podobizne dieťaťa „Aj Veroniku (12) mala matka biť“ a dieťaťa „Mojmír (6) skončil spolu so svojimi súrodencami v detskom domove.“ Pod týmto nápisom sa nachádzal samotný obsah článku o šiestich stĺpcoch, kde v druhom a treťom stĺpci je výrazne farebne v červenom rámečku uverejnená podobizeň, fotografia o rozmeroch 3 cm x 5 cm mladého muža (žalobcu v 1. rade) s nápisom „Peter (17), ktorý mal svojho súrodenca napadnúť nožom a vyhrážať sa mu zabitím!“. Z obsahu uverejneného článku vyplývalo, že „jednému z chlapcov sa podľa svedkyne vyhrážal smrťou aj najstarší syn Peter (17). Oboch, matku aj jej syna, už polícia obvinila a sudca ich vzal do väzby. Peter sa mal bratovi vyhrážať s nožikom, že ho zabije“. Žalobcovia uviedli, že takýmto zverejneným článkom, jeho obsahom a neoprávneným a nedôvodným zverejnením podobizne v článku, ktorým v

skutočnosti je žalobca v 1. rade, došlo k značnej kriminalizácii mladistvej osoby, ako aj celej jeho rodiny, otca, žalobcu v 2. rade, čo malo škandalózný charakter, ktorý spôsobil závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pod zorným uhlom vyššie uvedeného je tak akýkoľvek zásah alebo zníženie ľudskej dôstojnosti nevyhnutné vnímať ako zásah veľmi závažný a ťažko reparable. Samo uverejnenie nepravdivého údaju dotýkajúceho sa osobnosti fyzickej osoby zakladá neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti, odôvodňujúci požiadavku na primerané zadostučinenie. Žalobca v 1. rade bol študentom III. ročníka Obchodnej akadémie v Senici. Aj keď kritický článok bol zverejnený počas letných prázdnin, jeho nepravdivé údaje negatívnym spôsobom zasiahli do osobnostných práv žalobu v 1. rade a spôsobili negatívny ohlas širokej verejnosti najmä v mieste jeho bydliska, školy, širokého okruhu priateľov a známych, čo sa prejavilo ohlasom a rozšírenou komunikáciou na sociálnej sieti. Takýto negatívny dopad a kriminalizácia osoby zverejnenej na fotografii, zasiahla vážnym spôsobom do osobnostných práv žalobcu v 2. rade. Žalobcovia ďalej uviedli, že žalovaný v ďalšom svojom čísle denníka, vydanom dňa 19.07.2017, opakovane uverejnil ďalší nový článok, ktorý obsahovo súvisel s prvým článkom, zverejneným v denníku dňa 08.07.2017. Napriek tomu, že platná právna úprava vyžaduje od médií, ktoré zverejňujú vo svojich článkoch fotografie, súhlas dotknutej osoby, resp. overenie pravdivosti, žalovaný takto nepostupoval i napriek tomu, že mal viacero možností. Uverejnením predmetných článkov, ktorými bola v značnej miere znížená ľudská dôstojnosť, vážnosť v spoločnosti žalobcov sa títo cítia značne dotknutí. Vzhľadom na to, že nepostačuje zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ, pretože bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, žalobcovia si uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, žiadal ju zamietnuť. Uviedol, že nespochybňuje, že v predmetnom článku zo dňa 08.07.2017 bola v denníku NOVÝ ČAS uverejnená fotografia mladíka s popisom „Peter (17), ktorý mal svojho súrodenca napadnúť nožom a vyhrážať sa zabitím“ a rovnako nespochybňuje, že na fotografii sa nenachádza Peter (17). K uverejneniu tejto nesprávnej fotografie došlo omylom. Z uvedeného dôvodu žalovaný uverejnil ospravedlnenie vo vydaní denníka NOVÝ ČAS dňa 27.07.2017. Napriek vyššie uvedenému je však žalovaný toho názoru, že uplatňované nároky žalobcami sú neopodstatnené. Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe, predpokladom vzniku zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu je nutné kumulatívne splnenie nasledovných podmienok: existencia neoprávneného zásahu a spôsobilosť neoprávneného zásahu negatívne zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti. Žalovaný je však toho názoru, že k vzniku občianskoprávnej zodpovednosti za porušenie práva na ochranu osobnosti nedošlo. Meno a priezvisko žalobcu v 1. rade nie je nikde v článku uvedené a osobám, ktoré žalobcu v 1. rade poznajú bolo zrejmé, že ide o omyl, keďže na fotografii podľa sprievodného textu má byť X. a nie V. P.. Žalovaný ďalej uviedol, že aj keby k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu v 1. rade na ochranu dobrej povesti došlo, je toho názoru, že zodpovednosť zanikla uverejnením ospravedlnenia. Uverejnenie ospravedlnenie považuje v okolnostiach danej veci za dostatočné. Vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade uviedol, že nie je vôbec aktívne vecne legitimovaným subjektom na uplatnenie práva na ochranu osobnosti, keďže je zrejmé, že k porušeniu jeho práva na ochranu osobnosti uverejnením namietaného článku vôbec nemohlo dôjsť. Obsah namietaného článku sa žalobcu v 2. rade vôbec netýka a v článku nie je uverejnené jeho meno ani priezvisko, jeho fotografia a ani žiadny iný priamy alebo nepriamy identifikátor žalobcu v 2. rade. Právo na ochranu osobnosti je striktno osobnostným právom a porušenie práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby automaticky neznamená aj porušenie práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby, ktorá je s ňou v určitom vzťahu. Žalovaný ďalej uviedol, že súd môže priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch iba vtedy, ak by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie vo forme morálnej. Ako vyplýva zo samotného názvu inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy, ide o náhradu reálne vzniknutej ujmy. Žalobcovia netvrdia a ani nepreukazujú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaný ďalej uviedol, že požadovaná výška nemajetkovej ujmy v prípade žalobcu v 1. rade prevyšuje maximálnu výšku odškodnenia obetí násilných trestných činov, ktorým bola spôsobená ujma na zdraví. Je potrebné uviesť, že intenzita zásahu do sféry osobnosti žalobcov (i keby bola preukázaná) principiálne nemôže byť porovnateľná s intenzitou zásahu spôsobeného násilným trestným činom.

4. Žalobcovia v rámci záverečného návrhu uviedli, že žalobu považujú za dôvodnú a navrhujú jej vyhovieť s tým, že o výške nemajetkovej ujmy rozhodne súd s prihliadnutím na ujmy a závažnosť vzniknutej ujmy. Občianskoprávna zodpovednosť je objektívna, čo znamená, že pôvodca zásahu sa nemôže exulpovať tvrdením, že konal v dobrej viere alebo vynaložil všetko úsilie na zistenie pravdivosti informácie, ktoré možno od neho očakávať. Rovnako na objektívnom princípe je postavená aj zodpovednosť tlačového zákona. V prejednávanej veci, z výpovedí vypočutých svedkýň V. Z. F., ktorá v čase vydania uverejnenia

predmetného článku v denníku Nový čas dňa 08.07.2017 pracovala ako editorka a I. Š., ako autorky článku vyplýva, že k zverejneniu konkrétnej fotografie osoby označenej ako X. došlo výberom zo skupinovej fotografie, v dôsledku čoho „mali dilemu vybrať príslušnú osobu, nakoľko dve z nich boli v podobnom oblečení.“ V prípade pochybností s verifikáciou editorka opätovne kontaktovala redaktorku, ktorá ju usmernila a odporučila, ktorú fotografiu má uverejniť, taktiež uviedla, že v rámci praxe k prelepovaniu očí osoby na fotografiách dochádzalo v štádiu trestného konania, ako aj že konali v časovom strese, pretože išlo o denník, dlhšie nebolo zrejmé či fotografia bude k dispozícii. Vzhľadom na výpovede vypočutých svedkýň neprichádza do úvahy argumentácia právneho zástupcu žalovaného, že síce došlo k neoprávnenému zásahu do chránených osobnostných práv nás žalobcov, avšak stalo sa tak v dôsledku ospravedliteľného omylu.

5. Žalovaný v rámci záverečného vyjadrenia uviedol, že žalobca v 1. rade nepreukázal predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Samotný neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti nie je dôvodom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a žalobca v 2. rade nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Svoju legitimáciu opiera v konaní o tvrdenia, ktoré sú irelevantné, v konečnom dôsledku nepochopiteľné a nezmyselné. O tom nakoniec svedčí aj to, že neboli preukázané žiadne následky, a už vôbec nie negatívne, vo sfére ochrany osobnosti žalobcu v 1. rade. Listinné dôkazy, predložené žalobcami, nepreukázali príčinnú súvislosť medzi zverejnením článku a zhoršením zdravotného stavu žalobcu. Z vyjadrenia žalobcu nevyplývajú žiadne konkrétne tvrdenia o nejakých negatívnych dôsledkoch spojených so zverejnením článku. Žalobca v 2. rade tvrdil, že jeho ujma údajne spočíva v prežívaní reakcií okolia o tom, akého „vagabunda“ vychoval. Neboli však preukázané žiadne takéto reakcie okolia, rovnako kto bol ich autorom a čo bolo ich obsahom. Čo sa týka listinných dôkazov predložených žalobcami, tieto jasne preukazujú, že v dôsledku článkov k žiadnej ujme na strane žalobcu v 1. rade, ani na strane žalobcu v 2. rade, nedošlo. Z obsahu príloh, ktoré žalobcovia pripojili k žalobe vyplýva, že nikoho obsah článku nepresvedčil, že by žalobca v 1. rade bol osobou, ktorá mala fyzicky útočiť na svojich súrodencov, resp. že by bol osobou, ktorá sa mala dopustiť činov popisovaných v článkoch. Lekárske správy z psychiatrickej ambulancie zo dňa 23.04.2018, 28.05.2018, 23.08.2018 a 22.11.2019 neobsahujú nič, čo by malo vzťah k predmetu konania. Namietané články v nich nie sú vôbec spomenuté a nevyplýva z nich, že by príčinou zdravotných ťažkostí žalobcu v 1. rade mali byť namietané články.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie prednesom právnych zástupcov strán konania, vylúčením žalobcov a svedkov ako aj oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, ktoré tvoria obsah spisu pričom zistil tento skutkový stav:

7. Medzi stranami konania nebolo sporné a táto skutočnosť vyplýva aj z obsahu listinných dôkazov (originál vydania denníka NOVÝ Čas zo dňa 08.07.2017, str. 10 - 11), že v článku s názvom: „Matka (42) podľa polície ubližovala vlastným deťom“ zo dňa 08.07.2017 bola v denníku NOVÝ ČAS uverejnená fotografia mladíka s popisom „Peter (17), ktorý mal svojho súrodencu napadnúť nožom a vyhrážať sa zabitím“, pričom v konaní nebola sporná ani skutočnosť, že na fotografii sa nenachádzal X. (17) ale žalobca v 1. rade.

8. Žalobcovia žiadosťou o uverejnenie opravy nepravdivého skutkového tvrdenia zo dňa 17.07.2017, ktoré bolo adresované žalovanému, žiadali o uverejnenie opravy na tom istom mieste v rovnakej periodickej tlači, rovnakým písmom, akým bola uverejnená nepravdivá fotografia a zároveň si uplatnili voči žalovanému nemajetkovú ujmu a to žalobca v 1. rade vo výške 50.000,- eur a žalovaný v 2. rade vo výške 30.000,- eur.

9. Žalovaný listom zo dňa 27.07.2017 oznámil žalobcom, že v denníku NOVÝ ČAS bola dňa 27.07.2017 uverejnená oprava a ospravedlnenie, ktorého text bol žalobcami odsúhlasený. Žalovaný k uplatnenej nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu v 2. rade uviedol, že popiera, že by došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu v 2. rade. K uplatňovanej náhrade nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu v 1. rade uviedol, že ju považuje za neprimerane vysokú a za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval sumu 3.000,- eur.

10. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 630 802 7253 0 zo dňa 14.06.2017 bol žalobcovi v 2. rade zvýšený invalidný dôchodok od 20.04.2017 na sumu 755,70 eur.

11. Podľa správy o povesti mesta Myjava zo dňa 26.07.2017 žalobca v 1. rade žije na adrese K. E. Č.. XXX so svojimi rodičmi. Rodina je veľmi súdržná, navzájom si pomáhajú. Podľa vyjadrenia viacerých občanov K. E. je žalobca v 1. rade veľmi pracovitý, často a rád pomáha otcovi pri prácach okolo domu. Nikto z rodiny nebol riešený Mestskou políciou ani oddelením sociálnych služieb. Rodina požíva v mieste bydliska veľmi dobrú povesť, považujú ich za čestných a pracovitých ľudí, ktorí si navzájom pomáhajú.

12. Dňa 27.07.2017 v denníku NOVÝ ČAS bolo uverejnené ospravedlnenie v súvislosti s uverejnenou fotografiou žalobcu v 1. rade v článku zo dňa 08.07.2017.

13. V lekárskej správe ambulancie zo dňa 28.05.2018 sa uvádza, že žalobca v 1. rade mal úzkosť, strach, búšilo mu srdce, teraz sa cíti lepšie, ale už nemá lieky. Študuje, rád cvičí, stravuje sa zdravo. Spať môže. Mával zimnice, návaly horka, tŕpnutie jazyka, tlaky na hrudníku.

14. V lekárskej správe zo dňa 22.11.2019 sa uvádza, že žalobca v 1. rade sa mal dobre, ale keď má viac stresu cíti strach, úzkosť, búšenie srdca, do školy dochádza, niekedy nespí, snaží sa odreagovať, cvičí, má priateľku.

15. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní dňa 22.06.2021 uviedol, že považuje uplatnené nároky za nedôvodné s tým, že pokiaľ by došlo aj k neoprávnenému zásahu do chránených osobnostných práv žalobcov, stalo sa tak v dôsledku ospravedlniteľného omylu, kedy editorka obrazovej časti, vyberajúc zo skupinovej fotografie osôb, sa dopustila omylu výberom nesprávnej fotografie. S odkazom na judikatúru ESĽP, konkrétne rozhodnutie v konaní Sunday Times c/a Spojené kráľovstvo, ospravedlniteľný omyl v značnej miere znižuje prípadnú zodpovednosť za zásah do ochrany osobnosti. Ak by aj došlo k neoprávnenému zásahu, žalovaný poskytol žalobcom primerané zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia, pričom žiadna právna norma neupravuje vizuálne znaky takéhoto ospravedlnenia.

16. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní dňa 22.06.2021, k obrane žalovaného o ospravedlniteľnom omyle odkázal na Nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 224/2016.

17. Žalobca v 1. rade pred súdom uviedol, že k celej situácii došlo, keď ešte bol študentom strednej školy. Išlo o víkendové vydanie, ktoré mu pôvodne signalizoval kamarát a aj rodina a následne v škole bol stredobodom záujmu, kedy sa ho na okolnosti zverejnenej fotografie pýtali, pričom spolužiaci, ktorí ho poznali vedeli, že ide o omyl. Tí, ktorí však po mene nie naň zazerali. Stalo sa, že ho pred školou aj oslovila partia chalanov, kedy sa muselo vysvetliť, že ide o omyl. Stretával sa s pohľadmi ľudí, napr. aj počas nákupu v Lidli na Myjave. Dedične trpí panickými záchvatmi a depresiou, pričom v rozhodnom období, na základe predmetných okolností sa mu zdravotný stav zhoršil. V súvislosti s článkom a s tým spojeným výsmechom spolužiakov bol nútený zmeniť školu.

18. Žalobca v 2. rade pred súdom uviedol, že jeho ujma spočíva v prežívaní z dôvodu reakcií okolia o tom, akého vagabunda vychoval. Pokiaľ aj najbližší vyhodnotili súvislosti ako nepravdivé, stále existujú ľudia, ktorí zo zlomyseľnosti a len na základe fotografie interpretujú situáciu tak ako uviedol. Časom na omyl okolie prišlo, ale trvalo to nejaký čas. Napriek uvedenému vyšiel ešte jeden článok, čo považuje za pokračujúci zásah, ktorý mal byť naopak po zistení omylu stopnutý.

19. Svedkyňa V. Z. F. potvrdila uverejnenie nesprávnej fotografie v jednom z článkov, na ktorom pracovala ako editorka. Od redaktorky, ktorá reportáž spracovala, dostali fotografiu, ktorú s grafikom označili a po opätovnom odobrení príslušnou redaktorkou uverejnili. Vzhľadom na tom, že išlo o denník bolo to v strese, dlhšie nebolo zrejmé, či fotografia bude k dispozícii. Fotografie k článku chodili v priebehu dňa postupne, fotografia X. chýbala. Tá bola napokon skupinová a bola dilema vybrať príslušnú osobu, nakoľko dve z nich boli v podobnom oblečení. Osoby na fotografiách si overovali redaktori v teréne, používali aj súčinnosť polície, prípadne čerpali zo sociálnych sietí. S redaktormi pri príprave článkov komunikovali elektronicky, nakoľko išlo o ľudí z regiónov. Aj v redakcii overovali správnosť fotografií, ale skôr pri pochybnostiach s verifikáciou opätovne kontaktovala redaktorku. Fotografiu do napadnutých článkov vybrala ona.

20. Svedkyňa I. Š., uviedla, že podnetom pre článok bola informácia od kamaráta o týranom chlapcovi, ktorú išli spolu overiť do jeho domácnosti, kde sa stretli s krstnou mamou chlapca, tá im vyrozprávala o pomeroch v rodine a dala k dispozícii aj fotografie, vrátane skupinovej fotografie študentov obchodnej

akadémie, kde ukázala na chlapca v modrej košeli ako člena tejto rodiny. V dôsledku zlyhania ľudského faktora bola uverejnená podobizeň iného chlapca, k čomu sa následne vyjadrovali čitatelia, ozvala sa aj dotknutá rodina. Rodinu navštívili a ospravedlnili sa. Vyšiel aj ospravedlňujúci článok. Pri tvorbe článkov komunikuje s príslušným editorom. Bolo tomu tak aj v predmetnom prípade, kedy jej editorka poslala celý vizuál článku aj s fotografiami, ale zrejme vzhľadom na časový stres táto chyba nebola odhalená. Pri stretnutí so žalobcami nenavrholala žiadne finančné plnenie, nepatrí to ani do jej pracovných kompetencií, ani sa žalobcom nevyhrážala, naopak, keďže šlo o ľudí, ktorým ublížili, ako satisfakciu im ponúkla možnosť nejakého pekného článku.

Po právnej stránke súd posúdil vec nasledovne:

21. Podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

22. Podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

23. Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Protokolov na tento Dohovor nadväzujúcich, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

24. Podľa článku 10 ods. 1 cit. Dohovoru, každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

25. Podľa článku 10 ods. 2 cit. Dohovoru, výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

26. Podľa čl. 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť.

27. Podľa čl. 17 ods. 2 paktu každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

28. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

29. Podľa § 12 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením. Privolenie nie je potrebné, ak sa vyhotovia alebo použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, zvukové alebo obrazové a zvukové záznamy na úradné účely na základe zákona. Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

30. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo domáhať sa najmä, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

31. Podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

32. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 167/2008 Z.z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon), vydavateľ periodickej tlače je osoba, ktorá zabezpečuje vydávanie periodickej tlače na svoje náklady.

33. Podľa § 5 ods. 1 cit. zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, za obsah periodickej tlače zodpovedá vydavateľ periodickej tlače a za obsah agentúrneho spravodajstva zodpovedá tlačová agentúra.

34. Podľa § 4 ods. 1 cit. zákona, vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú povinní zachovávať mlčanlivosť o zdroji informácií získaných na zverejnenie v periodickej tlači alebo v agentúrnom spravodajstve a o obsahu týchto informácií tak, aby sa nedala zistiť totožnosť zdroja, ak o to požiadala fyzická osoba, ktorá informáciu poskytla, a aby sa odhalením obsahu informácií neporušili práva tretích osôb; s písomnosťami, tlačovinami a inými nosičmi údajov, najmä obrazovými záznamami, zvukovými záznamami a zvukovo-obrazovými záznamami, na základe ktorých by mohla byť zistená totožnosť fyzickej osoby, ktorá informácie poskytla, sú povinní zaobchádzať tak, aby nemohlo dôjsť k odhaleniu totožnosti zdroja informácií.

35. Podľa § 4 ods. 3 cit. zákona, povinnosť podľa odseku 1 sa vzťahuje aj na zamestnanca vydavateľa periodickej tlače a zamestnanca tlačovej agentúry; táto povinnosť mu zaniká, ak povinnosť podľa odseku 1 zanikla pre jeho zamestnávateľa. Za rovnakých podmienok sa povinnosť podľa odseku 1 vzťahuje aj na osobu, ktorá informácie podľa odseku 1 poskytne vydavateľovi periodickej tlače na základe zmluvného občianskoprávneho alebo zmluvného obchodnoprávneho vzťahu s vydavateľom periodickej tlače, ktorým sa táto osoba zaväzuje profesionálne poskytovať informácie podľa odseku 1 vydavateľovi periodickej tlače.

36. Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka upravuje tri prostriedky občianskoprávnej ochrany pre prípad neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby, ktoré môže fyzická osoba uplatniť prostredníctvom troch typov žalôb, a to: negatívnym návrhom (upustenie od neoprávnených zásahov), reštitučným alebo odstraňovacím návrhom (odstránenie následkov už uskutočnených neoprávnených zásahov) a satisfakčným návrhom (poskytnutie primeraného zadostučinenia).

37. V predmetnej veci sa žalobcovia prostredníctvom satisfakčnej žaloby domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 26.500,- Eur a žalobcovi v 2. rade sumu 10.000,-Eur, titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, z dôvodu uverejnenia článkov v denníku Nový Čas, ktorými malo dôjsť k zásahu do ich práva na ochranu osobnosti. Neoprávnený zásah spočíval vo zverejnení fotografie žalobcu v 1. rade v článku s názvom „Matka (42) podľa polície ubližovala vlastným deťom“, ktorý bol uverejnený dňa 08.07.2017 a pokračovaním témy v článku z 19.07.2017.

38. Predpokladmi vzniku zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby sú existencia zásahu spočívajúceho buď v porušení alebo ohrození osobnosti v jej fyzickej a morálnej integrite, neoprávnenosť takého zásahu a príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmom. Nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť vzniku sankcií podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka.

39. Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, podnikajúcou v oblasti vydavateľskej činnosti a je vydavateľom periodika Nový Čas, v ktorom boli uverejnené predmetné články, ktorými malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcov.

40. V prejednávanej veci sa dostali do konfliktu dve ústavou zaručené práva, a to právo na ochranu mena a dobrej povesti (čl. 19 Ústavy SR) a právo na slobodu prejavu a informácie (čl. 26 Ústavy SR). Z ustálenej judikatúry súdov vyplýva, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07). Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Uplatňovanie práv a slobôd a ich ochrana musia byť proporcionálne a vzájomne vyvážené tak, aby sa nadmernou ochranou jedného práva nad únosnú mieru nepotlačila ochrana iného práva, tzn. že existencia zásahu do osobnostných práv nemusí nevyhnutne viesť k záveru o neoprávnenosti takého zásahu, ak bol dôsledkom uplatňovania iného základného práva, pričom vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci tento zásah nepresiahol hranice primeranosti (proportionality) (II. ÚS 340/09).

41. Ako vyplýva z čl. 16 ústavy (a obdobne z čl. 8 dohovoru), právo na súkromie nemá absolútnu povahu. Jeho relatívna povaha je daná tým, že ním chránené záujmy sa dostávajú do kolízie s inými ľudskými právami, najmä so slobodou prejavu (kolízia dvoch ústavou garantovaných práv). Neoprávneným zásahom do súkromia fyzickej osoby môže byť nielen rozširovanie údajov z jej súkromného života, ale aj vyhotovenie a uverejnenie podobizní fyzickej osoby a obrazových záznamov podoby fyzickej osoby (§ 12 Občianskeho zákonníka). Pre aplikáciu zákonnej spravodajskej licencie musí však byť verejný záujem na použití fotografie nielen oprávnený, ale aj aktuálny a navyše použitie podobizne v rámci zákonnej licencie nesmie byť v rozpore s takými jej záujmami, ktoré treba bezpodmienečne rešpektovať, pričom musí byť súčasne primerané (t. j. forma, obsah, rozsah a spôsob použitia zodpovedajú účelu zákonnej licencie). Pri riešení kolízie práva na slobodu prejavu novinára a práva na súkromie súdna prax vychádza z ustálených kritérií - status osoby, do ktorej osobnostných práv bolo zasiahnuté; obsah a forma prejavu; status autora prejavu; úmysel, cieľ a motív autora prejavu. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 424/2015 z 1. júla 2015).

42. Osobnostné práva sú svojou povahou individuálne, výlučné pre každú fyzickú osobu, preto aj tvrdený neoprávnený zásah do týchto práv treba hodnotiť osobitne vo vzťahu ku každému z oboch žalobcov.

43. V prípade žalobcu v 1. rade bolo nesporné, že napadnutý článok z 08.07.2017 v rámci ilustračných fotografií nesprávne obsahoval jeho podobizeň. Článok spravodajsky pokrýval týranie v rodine z Vrbovic, pričom samotný popis k fotografii žalobcu v 1. rade a v tomto kontexte aj obsah napadnutých článkov je naisto vo vzťahu k nemu difamačný. Tvár žalobcu v 1. rade bola takto spojená s podozrením zo spáchania trestného činu týrania blízkej maloletej osoby, čo podľa názoru súdu je zásah do práva na súkromie, spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti žalobcu v 1. rade z hľadiska jeho postavenia v spoločnosti. Omyl v zaradení fotografie žalobcu v 1. rade, ako údajného člena opisovanej rodiny spôsobil, že zverejnenie podobizne nespadá pod zákonnú licenciu podľa ust. § 12 ods. 3 OZ a zásah je tak nutné vyhodnotiť ako neoprávnený. Na úspešné uplatňovanie práva na ochranu osobnosti stačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť resp. ohroziť práva chránené § 11 OZ. Ten, kto sa zásahu dopustil nemôže sa zbaviť zodpovednosti ani dôkazom, že bol v omyle (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 24.04.2003, sp. zn. 28Cdo/2194/2002). Súd sa stotožnil s názorom žaloby, že samotné uverejnenie nepravdivého údaju, dotýkajúceho sa fyzickej osoby, je spôsobilé ohroziť práva chránené § 11 OZ. V tejto súvislosti je však nevyhnuté poukázať na skutočnosť, že vykonaným dokazovaním, najmä z výsluchu V. Z. F. a I. Š., mal súd za preukázané, že k uverejneniu fotografie žalobcu v 1. rade, v predmetnom článku došlo na základe omylu, kedy sa editorka obrazovej časti, vyberajúc zo skupinovej fotografie osôb, dopustila omylu výberom nesprávnej osoby. Uvedené síce nezbavuje žalovaného zodpovednosti avšak do istej miery znižuje zodpovednosť za zásah do ochrany osobnosti. V konaní taktiež nebola sporná skutočnosť, že po tom ako bolo zistené, že došlo k omylu, žalovaný podnikol kroky smerujúce k tomu, aby zmenšil rozsah zásahu do osobnostných práv žalobcu v 1. rade a k ukončeniu trvania tohto zásahu. Nesporná je taktiež skutočnosť, že žalovaný dňa 27.07.2017 v denníku NOVÝ ČAS uverejnil ospravedlnenie. Ospravedlnenie bolo uverejnené v hornej časti na str. 14, teda na rovnocennom mieste, pričom ospravedlnenie bolo zverejnené rovnakým typom a veľkosťou písma ako samotný namietaný článok. Z obsahu ospravedlnenia má súd za to, že žalovaný dostatočným spôsobom poskytol žalobcovi v 1. rade primerané zadostučinenie.

44. Predmetom sporu však bol nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v dôsledku neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv. Tu je potrebné uviesť, že dôkazné bremeno vzniku ujmy v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom žalobcovia neunesli. Náhrada nemajetkovej ujmy

prichádza do úvahy iba v prípade, ak by sa vzhľadom, na vznik ujmy v dôsledku v značnej miere zníženej dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti nezdalo zadosťučinenie vo forme morálnej t.j. ospravedlnenie postačujúce (§ 13 ods. 2 OZ). Žalobca v 1. rade nepreukázal, že by došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v značnej miere, resp. k vzniku ujmy. V tejto súvislosti sa súd stotožnil s obranou žalovaného, že publicita článku je voči žalobcovi v 1. rade obmedzená, keďže jeho meno a priezvisko v článku nikde uvedené nebolo, pričom osobám, ktoré ho poznajú bolo naopak zrejmé, že išlo o omyl. Z priloženej komunikácie zo sociálnej siete vyplýva, že žiadny z pisateľov neuveril, že článok sa týka žalobcu v 1. rade a z kontextu je zrejmé, že došlo k omylu. Zo správy o povesti Mesta Myjava zo dňa 26.07.2017 vyplýva, že žalobcovia sa v mieste bydliska tešia dobrej povesti. Uvedené vyvracia domnienku o tom, že u žalobcov došlo k zníženiu a vážnosti v značnej miere. Žalobcovi sa nepodarilo preukázať príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaného a ujmu v podobe zhoršenia zdravotného stavu. Z priložených lekárskejších správ nijakým spôsobom nevyplýva, že príčinou zdravotných problémov žalobcu v 1. rade by mali byť namietané články.

45. Vo vzťahu k uplatňovanému nároku žalobcu v 2. rade treba uviesť, že prostriedky ochrany podľa § 13 Občianskeho zákonníka <<http://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=1350631-1350638&f=2>> možno použiť iba v prípade, keď neoprávnený zásah smeroval do niektorej zo zložiek osobnosti človeka, ktoré sú uvedené v § 11. <<http://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=1350618-1350620&f=2>> Na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby, tak ako už bolo vyššie uvedené, musia byť splnené zákonné predpoklady a) existencia zásahu, ktorý vyvolal alebo bol objektívne spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv chránených ustanovením § 1 <<http://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=1350618-1350620&f=2>>, b) neoprávnený (protiprávny) charakter tohto zásahu a c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a vzniknutou ujmu. Nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov potom vylučuje možnosť vzniku sankcií podľa ustanovenia § 13 <<http://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=1350631-1350638&f=2>>, čo je aj tento prípad. Namietané články sa žalobcu v 2. rade žiadnym spôsobom netýkajú, nie je v nich spomenutý priamo ani nepriamo. Súd má za to, že uverejnením fotografie fyzickej osoby v hromadnom informačnom prostriedku zásadne nemôže dôjsť k zásahu do práva na ochranu inej fyzickej osoby.

46. Súd po dôkladnom zvážení skutkového stavu, vyhodnotení dôkazných prostriedkov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti a na základe vyššie uvedených skutočností a zákonných ustanovení rozhodol tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol.

47. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

48. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď úspešnému žalovanému priznal voči neúspešným žalobcom náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá (§ 48 ods. 2 Exekučného poriadku). Exekúciu vykoná exekútor, ktorého na vykonanie exekúcie poverí súd (§ 55 ods. 1 Exekučného poriadku).